ლადო პაპავა:
“ახალაიების კლანი ძლიერდება”

გაზეთი “ახალი თაობა” – 10 ივლისი, № 162, 2012

ლადო პაპავა ფიქრობს, რომ ვანო მერაბიშვილის მიერ წარმოდგენილი ვითომ საპროგრამო დოკუმენტი დაუსაბუთებულია.

არის თუ არა არჩევნების მოგება მერაბიშვილის ინტერესებში და მისი გაპრემიერებით რა გათვალა სააკაშვილმა, ამ საკითხების ირგვლივ გთავაზობთ ინტერვიუს პროფესორ ლადო პაპავასთან.

– ბატონო ლადო, რითი ახსნიდით პრეზიდენტის მხრიდან ვანო მერაბიშვილის პრემიერ-მინისტრის პოსტზე მაინცა და მაინც ამ ეტაპზე დაგაყვანას?

– რომ გითხრათ, რომ მოლოდინი იყო იმის, რომ გილაური ახლა უნდა შეეცვალა, ნამდვილად ამის მოლოდინი არ იყო არც საზოგადოებაში და არც პოლიტიკოსებში. მაგრამ სააკაშვილი სწორედ გამორჩეულია არასტანდარტული, მოულოდნელი ნაბიჯებით, რაც მას არც თუ იშვიათად აძლევდა უპირატესობას მასთან დაპირისპირებული პარტიების ლიდერებთან მიმართებაში. ამიტომ მან კიდევ ერთი მოულოდნელი ნაბიჯი გადადგა, თანაც, ძალიან საინტერესო. ახლა საჭიროა გაანალიზდეს, რაზეა ეს გათვლილი. ასეთი პუბლიკაციაც გაჩნდა ერთ-ერთ უცხოურ გამოცემაში – “სააკაშვილმა თავის მედვედევი იპოვა”. აქვს თუ არა ამ ვერსიას არსებობის უფლება? რა თქმა უნდა, აქვს. თუმცა, მე ცოტა ეჭვის თვალით ვუყურებს მას, იმიტომ რომ ხელისუფლებამ ისე უნდა მოიგოს არჩევნები, რომ სააკაშვილმა არა მხოლოდ მოახერხოს პრემიერ-მინისტრად გახდომა, არამედ შემდეგ პრემიერ-მინისტრობაც შეძლოს. ეხლა, როგორც პრეზიდენტი, ის წელიწადში ერთხელ არის ვალდებული პარლამენტში მივიდეს. მაგრამ როგორი გაზრდილი უფლებამოსილებითაც არ უნდა იყოს მომავალი პრემიერი, ის უშუალოდ პარლამენტის წინაშე იქნება ანგარიშვალდებული. მას ხშირად მოუწევს პარლამენტში მისვლა. თუნდაც ასეთი შემთხვევა რომ წარმოვიდგინოთ, 40-45% იყოს პარლამენტში ოპოზიციური ძალები. წარმოგიდგენიათ, იქ ერთი ჯონდი ბაღათურიას ნაცვლად, რვა-ათი “ბარათურია” რომ დახვდება... ერთს ვერ გაუძლო

სააკაშვილმა და გაიქცა დარბაზიდან, ხოლო რამოდენიმე "ბადათურიას" ხომ საერთოდ ვერ გაუძლებს. ამიტომ სააკაშვილს პარლამენტში სჭირდება დიდი უმრავლესობა, რომ არა მარტო გარანტირებულად გახდეს პრემიერ-მინისტრი, არამედ კომფორტულადაც იგრძნოს თავი. წინააღმდეგ შემთხვევაში სააკაშვილი პრემიერ-მინისტრობას უბრალოდ ვერ შეძლებს. რა თქმა უნდა, არის ასეთი ვერსიაც, რომ პრემიერმა პარლამენტში თავის ნაცვლად ვიცე-პრემიერი გააგზავნოს, მაგრამ ეს სააკაშვილისთვის ყოველთვის არაკომფორტული იქნება. ნებისმიერ შემთხვევაში მერაბიშვილს დაეკისრა ფუნქცია, რომ არჩევნები მოიგოს. ხოლო თუ ვერ მოიგო, ჯოხი სწორედ მერაბიშვილზე გადატყდება.

– პოლიტიკოსების ნაწილის აზრით, მერაბიშვილს პოლიტიკური ამბიციები გაეზარდა და სააკაშვილისთვის სახიფათოა მისი გაპრემიერება.

– ჯერ ერთი, სააკაშვილმა თავად აპიარა მერაბიშვილი, როგორც წარმატებული მინისტრი; მეორე – მერაბიშვილმა არც დამალა ამბიციები და პარლამენტში თქვა, რომ პოლიცია უფრო პოპულარულია, ვიდრე ნაციონალური მოძრაობაო. ესეც საკმაოდ ამბიციური განცხადება იყო. ნურც ის დაგვავიწყდება, რომ მერაბიშვილი შეაქო ბიძინა ივანიშვილმა, როგორც კი პოლიტიკაში მოვიდა. ეს რევერანსიც მთლად დადებითად ვერ იქნებოდა აღქმული სააკაშვილის მიერ.

– ივანიშვილის ეს სიტყვები ამ წინასაარჩევნოდ არც ბოლომდე ჩამკვდარი თემაა?

– მოგვიანებით ივანიშვილმა მერაბიშვილი კი გააკრიტიკა, მაგრამ ეს კრიტიკა შეიძლება ბევრს არ დაამახსოვრდა, მაგრამ ივანიშვილის მხრიდან მერაბიშვილის შექება ბევრს ახსოვს, იმიტომ, რომ ეს ყველასთვის მოულოდნელი იყო.

უნდა აღინიშნოს, რომ არჩევნებში ძალიან ბევრი სისულელე იქნება სათქმელი. არ უნდა სააკაშვილს, რომ თვითონ ილაპარაკოს ეს სისულელეები. თან ერთი რამე იცის: მიუხედავად იმისა, რომ სააკაშვილი კარგი ორატორია, ის მაინც ვერ ახერხდება იმას, რომ ხანდახახან სასაცილო რამ არ ეთქვა. მერაბიშვილი კარგი ორატორი ნამდვილად არ არის, უბრალოდ, შინაგან საქმეთა მინისტრის პოსტზე ის დუმდა ქართული მედიისთვის. რაც ალაპარაკდა, ორი-სამი გამოსვლა ჰქონდა და უკვე რამდენიმე "მარგალიტი" გვაჩუქა. გათვლა მარტივია: სასაცილოს თუ იტყვის, ხალხმა იცინოს არა სააკაშვილზე, არამედ მერაბიშვილზე.

– გასაგებია, თუმცა ეს მთლიანად სახელისუფლო გუნდზე აისახება უარყოფითად.

– მათ ხომ თავის გუნდი თვითონვე შეავიწროვეს. ესენი არიან, რაც არიან. ნებისმიერი გადაადგილების დროს "კარუსელია" გამოყენებული. მითხარით, რისი სპეციალისტია დიმიტრი შაშკინი. რა იცის მან ციხეები? განათლება და მეცნიერება, თუ თავდაცვა? ან რისი სპეციალისტია ბაჩო ახალაია? ციხეების, ჯარის თუ პოლიციის?

– როგორც ოპოზიციაში ამბობენ, ის „შავი საქმეების" და ძალის დემონსტრირების სპეციალუსტია...

– ახალაიას რაც შეეხება, მისი დანიშვნა შინაგან საქმეთა მინისტრად სულაც არ არის შემთხვევითი, იმიტომ რომ სწორედ ის გარკვეული უნდობლობა, რომელიც გაჩნდა მერაბიშვილის მიმართ, როცა ის ივანიშვილმა შეაქო, სწორედ ამის გამო ჩაანაცვლეს ის ახალაიათი, რომელიც სკადრო წმენდის ბრწყინვალე სპეციალისტია. ჩვენ ყველა ვხედავთ, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროში საკადრო წმენდა მიმდინარეობს. ისე, ახალაიების კლანი რომ ძლიერდება, გასაგებია. დეპარტამენტის უფროსობიდან ბაჩო ახალაიას ძმა თავდაცვის მინისტრის მოადგილედ დაინიშნა, ერთგვარი როქი გაკეთდა. აშკარაა, რომ პრეზიდენტი ახალაიებს უფრო ენდობა.

– ეს საკადრო წმენდა მერაბიშვილს არჩევნების მოგებაში ხელს შეუშლის?

– არ ვარ დარწმუნებული, რომ მერაბიშვილისათვის გეგმა არჩევნებში გამარჯვებაა. ნუ დაგვავიწყდება, რომ თუ ივანიშვილმა მერაბიშვილი შეაქო, ე.ი. ამ შექებას რაღაც საფუძველი ჰქონდა. მე არ ვიცი, რა გეგმა აქვს მერაბიშვილს სათავისოდ. ერთ-ერთმა უცხოურმა გამოცემამ კი დაწერა, მერაბიშვილი სააკაშვილის მედვედევიაო, მაგრამ არის კი ის მართლაც მედვედევი?! ნამდვილად არ მინდა გამოვიდეს, რომ მერაბიშვილი პოზიტიური ფიგურაა, იმიტომ, რომ მის სინდისზე არაერთი საქმეა, დაწყებული გირგვლიანისა და სხვა ახალგაზრდების მკვლელობიდან, გაგრძელებული 7 ნოემბრით და დასრულებული 26 მაისით. ამას ვერავინ დაივიწყებს.

– გასაგებია, მაგრამ არც ახალაიები არიან დადებითი იმიჯის და ეკლესიების ნგრევა სწორედ მათ სახლს უკავშირდება.

– გასაგებია. ნამდვილად არ ვიცი მაინც რა არის მერაბიშვილის ინტერესებში, მაგრამ იმ ამბიციის კაცს, როგორიც ის არის, რა თქმა უნდა, სერიოზულად გაანაწყენებს ის, რასაც ეხლა შინაგან საქმეთა სამინისტროს უკეთებენ, სამინისტროს, რომელსაც ის საკმაოდ აძლიერებდა და ყველაფერს აკეთებდა, რომ ერთგული სტრუქტურა ყოფილიყო. არ მგონია, რომ მერაბიშვილი ამით ბედნიერი იყოს.

– როგორც პრეზიდენტმა განაცხადა, მერაბიშვილი „გაღლეტილი“ მინისტრია.

– ამით სააკაშვილმა მერაბიშვილს პრაქიკულად შეურაცხყოფა მიაყენა, იმიტომ რომ “გაღლეტილი” “ღარიბს” არ ნიშნავს. ეს პიროვნული თვისებების საკმაოდ კნინობითი შეფასებაა. თუმცა, არ გამოვრიცხავ, რომ შეიძლება სააკაშვილმა ამდენი ქართული არც იცოდეს. არც ესაა გამორიცხული, ისევე როგორც არ იციან, მთავრობაში და პარლამენტში. სამაგიეროდ მერაბიშვილს აქვს საკმაოდ დიდი არჩევანი იმის, თუ რა გააკეთოს. მაგრამ მერაბიშვილი ვერ იქნება ისეთი ძლიერი პრემიერ-მინისტრი, როგორიც მას თვითონ გაეხარდებოდა და რაც იქნებოდა შესაძლებელი მხოლოდ ერთ შემთხვევაში, თუ შინაგან საქმეთა მინისტრად მერაბიშვილის კაცი დაინიშნებოდა. ეს კი სააკაშვილს არ აწყობდა. რაში სჭირდება სააკაშვილს მერაბიშვილის გაძლიერება? მას ხომ მხოლოდ საკუთარი თავის გაძლიერება სჭირდება.

– ასე შეიძლება ჩავთვალოთ, რომ ვანო მერაბიშვილს ხელისუფლების შიგნით უკვე ბრძოლა გამოუცხადეს?

– ბრძოლა მის წინააღმდეგ მაშინ დაიწყო, როცა მისი საკადრო პოლიტიკა შინაგან საქმეთა სამინისტროში უარყოფილ იქნა. მერაბიშვილს უკვე აქვს პრობლემები, და ეს სახეზეა.

– რაც შეეხება თავად მერაბიშვილს და მის მიერ წარმოდგენილ პროგრამას, რომელიც ისე წარმოჩინდა, თითქოს ივანიშვილის წინასაარჩევნო დაპირებების ალტერნატივაა. ითქვა, რომ მერაბიშვილი ივანიშვილის საპირწონედ დანიშნეს.

– რაც შეეხება საპირწონეს, თვითონ სააკაშვილი არის კი ივანიშვილის საპირწონე?! სააკაშვილი პოლიტიკაში ბევრად გამოცდილია. ივანიშვილის სახით გვაქვს კარგი ტრანსფორმაცია. ის როგორც პოლიტიკოსი იზრდება. მისი ყოველი გამოსვლა წინას სჯობია. მართალია, სააკაშვილს აქვს დიდი უპირასტესობა პოლიტიკური გამოცდილების თვალსაზრისით, მაგრამ მისი მინუსი ის არის, რომ მან ხალხს თავი შეაძულა. ივანიშვილს კი ამ მხრივ უპირატესიბა აქვს, რადგან მართალია, მას ხალხი სახეზე არ იცნობდა, მაგრამ მასზე ლეგენდები დადიოდა, გამომდინარე იქედან, თუ რა კეთილი საქმეები გაუკეთებია. ამიტომ ივანიშვილის გმირად ქცევა, არ ხდებოდა უშუალოდ პოლიტიკაში მოსვლით. ეს ხდებოდა წლების მანძილზე იმ კეთილი საქმეებით, რასაც აკეთებდა. სააკაშვილის მხრიდან იყო დაპირება, ტყუილი, ჩარეცხვა, ცემა, მოკვლა, დაჭერა, არჩევნების გაყალბება, ომი და ა.შ. თუმცა, ნუ დაგვავიწყდება, რომ არის ნაწილი ხალხისა, რომლისთვისაც „მიშა მაგარია“ და “ღმერთია”. ეს ატროფირებული აზროვნების

ხალხი, ყოველთვის იქნება საზოგადოებაში. ახლა რაც შეეხება იმას, არის თუ არა მერაბიშვილი ივანიშვილის საპირწონე. სააკაშვილს უნდა, რომ გახადოს ის საპირწონე. სქემა არის ასეთი: შენ ხომ შეაქე, რომ მერაბიშვილი ყველაზე კონსტრუქციულია, აი, გიპირისპირებ ყველაზე კონსტრუქციულს და მოდი და ამას შეეჯიბრეო. პოლიტტექნოლოგიური თვალსაზრისით, სააკაშვილის ეს გადაწყვეტილება არგუმენტირებულია.

– რაც შეეხება დაპირისპირებას პროგრამულ დონეზე?

– სამწუხაროდ, ჯერ არც „ქართულ ოცნებას“ არ დაუდია პროგრამა. ისმის ჯერ მხოლოდ გარკვეული დაპირებები. მთავრობამ უკვე დადო დოკუმენტი, რომელიც სულაც არ არის პროგრამა, ისევე როგორც არცერთი წინა დოკუმენტი არ იყო პროგრამა. ამჯერადაც სახეზეა მხოლოდ მოწოდებები და დაპირებები, ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე.

– მერაბიშვილის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტი, გათვლების გარეშეა, როგორც ამბობთ, მხოლოდ თანხების ფრიალია?

– თუ ასეთივე სუსტ დოკუმენტს დადებს „ქართული ოცნებაც“, დამერწმუნეთ, რომ ვიტყვი, რომ ისიც უარგისი დოკუმენტია. ვნახოთ, ჯერ იმათ არ დაუდიათ, ამამთ კი დადეს. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, სათაურშია შეცდომა დაშვებული. რა არის „მეტი სარგებელი ხალხს“? ქართულად უნდა ყოფილიყო „მეტად სასარგებლო ხალხისათვის“. ახალი სამთავრობო დოკუმენტი დუმს მთავრობის წინა დოკუმენტებზე. წინა პროგრამა რომ ჰქონდათ, “ერთიანი საქართველო სიღარიბის გარეშე” განა დამთავრდა? ან სად არის მთავრობის “10 პუნქტიანი გეგმა”, რომელიც 2011 წლის შემოდგომაზე გაპიარდა? ან სად არის “5 პუნქტიანი გეგმა”, რომლის სამი პუნქტიც მიხეილ სააკაშვილმა 2012 წლის თებერვალში პარლამენტში გააჟღერა?! არ არის ეს მთავრობა სააკაშვილის მთავრობა თუ სააკაშვილის დაპირებებზე ეს მთავრობა პასუხისმგებლობას არ იზიარებს?

– ანუ მერაბიშვილმა სააკაშვილის დაპირებების შესრულებაზე პასუხისმგბლობა მოიხსნა?

– თუ ეს ასეა, მით უარესი სააკაშვილისთვის. გამოდის, რომ მთავრობა მას არ უჯერებს. რა ეს მთავრობა მისი მთავრობა არ არის? რეალურად მერაბიშვილის პროგრამაც არაფრისმთქმელია. გავა დრო და ისიც არავის ეხსომება. რაც ახლა თქვეს, ეტყობა ეს მხოლოდ ამ ეტაპისთვის არის საჭირო.

შორენა კოწოწაშვილი